

Visszatértek a gólyák (Nagycsoport)

1. Környezeti nevelés

A heti témánk a gólya.

*Én vagyok a Kelep Elek, kéményeken
kelepelek.*

*Esik eső, akkor ázom,
békát, szöcskét vacsorázom.*

(Udud István: A gólya)

Településünk a Fertő Hanság Nemzeti Park területén helyezkedik el, így kiemelten foglalkozunk az itt élő és vándorló madarainkkal. Erre nagy lehetőség minden évben a Csapody István Természet Iskola és Látogató Központban eltöltött két napos erdei óvodánk. Ezalatt a természetben számtalan ismeretet szerezhetnek a gyerekek.

A fertőparti településeken mindenhol fellelhetők a gólyafészkek. A fertőhomoki tagóvodánk udvarán található fészkekben már több éve webkamerán lehet nyomon követni, napi szinten a madarak életét.

A helyi adottságaink felfedezése, védelme erősíti a gyermekekben a környezetünkhöz való kötődést. A településünk értékeinek megbecsülésével és védelmével a hazaszeretetüket is megalapozhatjuk.

Lehetőség szerint közösen nézessetek madaras könyveket, képeket. Nézzétek meg webkamerán a fertőhomoki gólyafészket. Pár hasznos videót mellékelnék nektek:

- Fehér gólya (2 perces ismeretterjesztő film):
<https://www.youtube.com/watch?v=zco9X-cf-gI>
- Fehér gólyafióka kikelése a tojásból keltetőgépben:
<https://www.youtube.com/watch?v=GboTFxLY74A>
- Fehér gólyafióka kikelése a tojásból fészkekben:
<https://www.youtube.com/watch?v=qgsCzSrrIFc>

- **A gyerekek korának megfelelően tegyék fel találós kérdést, akár többet is:**
 - o Tavasszal, ha meg jó, felismeri helyét, gallyakból rakja nagy fészket?
 - o Fekete, fehér a ruhája, hosszú, piros a csizmája – Mi az?
 - o Tó vizében lépeget, békák veszedelme, békát fog és messze néz, fél lábon merengve?

- **Beszélgessetek a gólyák hazatéréséről!**

Először a gólya papa tér haza, aki elkészíti vagy csak kijavítja a télre itt hagyott fészket. Ezután érkezik a gólya mama, aki tojásokat rak, tojik. Majd elkezd melengetni, a gólya papával közösen ülnek a tojásokon, hogy kikelhessenek a kis gólyák. Miből készül a gólyafészkek? – Gallyakból, ágakból. Készíthettek közösen a lehulló gallyakból az udvaron gólyafészket. A webkamerán megfigyelhetitek a gólyák viselkedését. Mondja el a gyermek, hogy mi fedi a testét, milyen a testfelépítése (hosszú láb, hosszú csőr) Ezen tulajdonságok segítségével tudnak könnyen táplálékhoz jutni.

- **Táplálkozásukat a képpel illusztráltam:**

- **Matematikai tartalmat** a könyvekben vagy az interneten talált képeken való számlálással, összehasonlítással fejleszthetünk.
Esetlegesen keressetek, olyan képeket, ahol: Meg tudjuk számolni, hogy hány gólya látható a képen, mennyi tojás van a fészekben. Kérdezzétek meg a gyerekektől hány lábuk van, milyen színek találhatók a testén (csőr,tollazat.láb) Hasonlítsatok össze többféle madarat a gólyával – méretük, színük, tojás nagyságuk alapján.

Jó játékot kívánok és kellemes időtöltést!

1. Mese, vers

Mese:

Gárdonyi Géza: *A mi gólyánk*

<http://jazsoli.blogspot.com/2014/06/gardonyi-geza-mi-golyank.html>

Vers, mondóka:

Éhes volt az öreg gólya,
békát fogni ment a tóra.
Ám a béka sem volt rest,
Vízbe ugrott egyenest.

Zelk Zoltán : Gólymadár, gólyahír

Tudjátok-e, mi a hír?
Kinyílott a gólyahír!
Gólyahír virít a réten,
gólya repül fenn, a légben.

No de azért majd csak akad,
hogyha talál egy mocsarat,
szegény békák bánatára
lesz bőséges vacsorája.

Most jött a tengeren túlról,
Afrikából, messzi útról,
nincs a vállán tarisznyája,
ezért nincs is vacsorája.

Tudjátok-e, mi a hír?
Kinyílott a gólyahír!
A rét mellett, egy kis tóba'
békacombot tart a gólya.

3. Anyanyelvi nevelés

Szógyűjtés:

keressünk olyan szavakat, amelyek úgy kezdődnek, hogy: **ba**→bab,baba, babérlevél, babaház,babakocsi, balett stb.

keressünk olyan szavakat, amelyek magánhangzókkal kezdődnek: **á, o, ó, e, é, i, í,** stb. (rövid-hosszú magánhangzókat megkülönböztetjük, csak akkor jó a válasz, ha azt mondja, amit kérünk.)

keressünk olyan szavakat, amelyek úgy kezdődnek, hogy: **b**→bíró, bot, béka, bodobács(6-7 évesek)

Hallod?

A kígyó sziszegő hangot ad. Azt mondja:szszszs. Mondd te is! Figyelj: hallod a kígyó hangot ,ha azt mondom baba? És abban, hogy messze? Most ilyen fülelőst játszunk. Hallgasd a kígyó hangját: gólya, lasszó, kapu, tök, passzol, hosszú, kép, bosszú.

béka, eszik, pohár, mászik, fészek, telefon, vonat, szikra, zép.

Mondd az ellentétét:

öreg-fiatal, szép-csúnya, hosszú-rövid,puha-kemény,jó-rossz

<https://images.app.goo.gl/UmTq2V6RXByLS2dp8>

Találós kérdés:

Háló nélkül halászik,
kéményeken tanyázik,
elköltözik, ha fázik.

Hosszú csőrű fehér madár
kéményeden kelepel,
néha meg a tóban lesi,
jön-e már az eledel.

Sokat beszélgessenek a gyermekkel, minden este meséljenek élő szóval. Kerüljék a szinkronizált mesefilmeket, amíg a gyermek nem beszél tisztán! (Másképp tátog a mesehős, mint amit a gyermek hall, nehezíti a helyes artikuláció elsajátítását.)

1. Ének-zene

A kereplő hangszer hangjának meghallgatása:

<https://www.youtube.com/watch?v=gdLyzEgOcGk>

Valamint a gólya kerepelésének meghallgatása:

<https://www.youtube.com/watch?v=gdLyzEgOcGk>

Énekek:

Gólya, gólya, gilice

<https://www.youtube.com/watch?v=dCwDLXLSwI0>

$\text{♩} = 60$

Gó-lya, gó-lya, gi-li-ce, mi-től vé-rés a lá-bad? Tö-rök gye-rék el-vág-ta,
7 ma-gyar gye-rék gyó-gyít-ja, síp - pal, dob - bal, ná-di he-ge - dü - vel.

Gryllus Vilmos: Kémény tetején ...

https://www.youtube.com/watch?v=Sa3Jl_mx9Xg

Hosszúlábú gólya bácsi

<https://www.youtube.com/watch?v=Qw8FRffj0Sk>

Hosszú lábú gólya bácsi

magyar gyd.

Hosz - szú lá - bú gó - lya bácsi mit hoz - zend va - cso - rál - ni?
5 Bé - ka húst, bre - ke - ke, zony jól - es - ne,
9 Tes - sék hát be - lö - le, mind el - ug - rik e - lö - le.

Boglya tetején

<https://www.youtube.com/watch?v=95hC2KCDvgA>

Bog - lya te - te - jén áll egy gó - lya,
Ko - rom fe - ke - te szár - nya, tol - la,
Hosz - szú a - lá - ba, hosz - szú a sá - sa,
Kis ka - csa fű - dik fe - ke - te tó - ban.

Gólya bácsi, gólya

<https://www.youtube.com/watch?v=vrfJEWDuCzc>

Mondókák:

Éhes volt az öreg gólya,
békát fogni ment a tóra.
Ám a béka sem volt rest,
Vízbe ugrott egyenest.

Udud István: A gólya

Én vagyok a Kelep Elek,
kéményeken kelepelek.
Eső esik,
akkor ázom,
békát, szöcskét vacsorázom.

Zelk Zoltán: Gólya, gólya

Gólya, gólya, hosszúláb,
hol kezdődik a világ?

– A tó szélén ring a nád,
ott kezdődik a világ...

Gólya, gólya, hosszúláb,
hol ér véget a világ?

– Ha az a tó enni ád,
egy tóból áll a világ.

Zenehallgatás

Gryllus Vilmos: Gólya

<https://www.youtube.com/watch?v=A1D3i8rIdEg>

Képességfejlesztés:

Hangszínérzék fejlesztése: Keresd a párját! Biztosan kaptatok Kinder tojást a nyuszitól. A műanyag Kinder tojás belsejét töltsük meg különböző termékekkel párosával. Lehet beletenni például lencsét, rizst, száraztésztát, kavicsot stb. Az utolsó párt lehet üresen hagyni. Hang alapján kell megkeresni a párokat.

5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Honlap ajánlók:

<https://bolt.anyameselj.hu/jatek-golyaval-ami-fejleszti-a-finommotorikat>

<http://www.supercoloring.com/hu/kifestok/madarak/golyak>

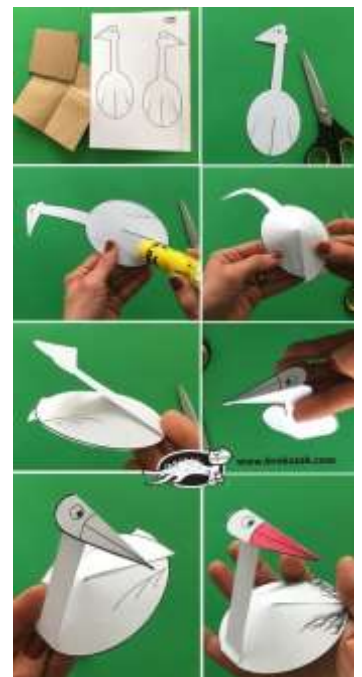
<https://szinesotletek.reblog.hu/tavaszvaras-keszitsunk-golyat>

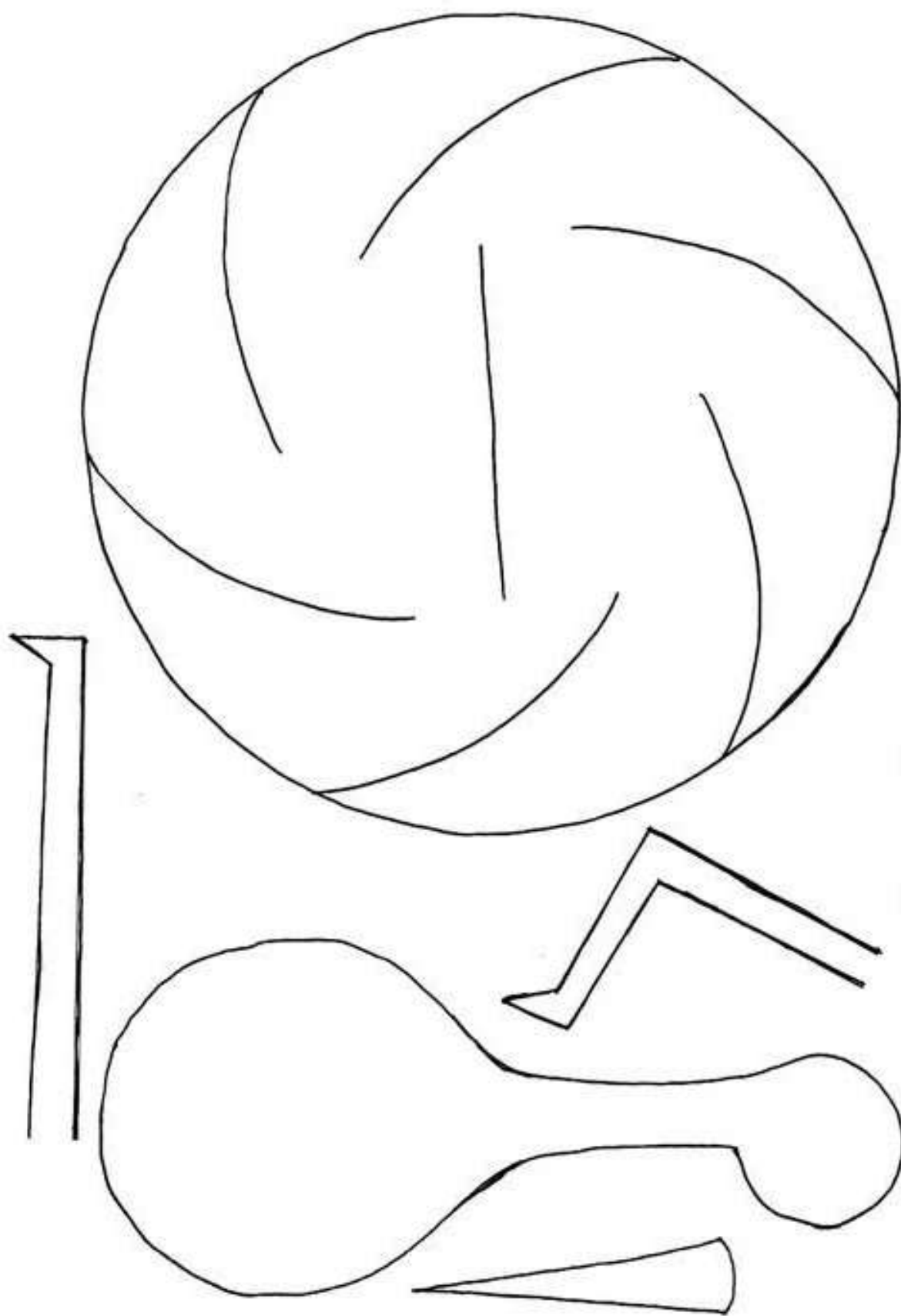
Gólya készítés papírból: <https://www.youtube.com/watch?v=uHRR4p1r-9U>

Mozgatható gólyabáb: <https://www.youtube.com/watch?v=2clwCZ1K-h0>

Gólya hajtogatással. <https://www.youtube.com/watch?v=Wpc9HoMC4A8>

Békavadász papírgólya: <https://www.youtube.com/watch?v=Ng7LQIZZ31Q>

Blondynki kreatywnie

6. Mozgás

Tavasszal megérkeztek a gólyák, biztosan ti is sok fészket láttatok már, vagy a mezőn, tarlókon élelmet kereső gólya mamákat, gólya papákat, így a következő játékok főszereplője a gólya lesz.

Karon fogó

Két nagyobb gyerek karon fogja a kisgyereket, s úgy szaladnak vele, miközben mondogatják:

Gólya viszi a fiát,

hol felveszi, hol leteszi,

viszi, viszi, itt leteszi, hopp!

vagy:

Gólya viszi a fiát,

mi meg a kis -t (itt a kicsi nevét mondják)

Jön a gólya!

A gyerekek a békák. Hason fekszenek a szőnyegen, a fejüket a karjukra fektetik, és nem mozdulnak. Kiválasztunk egy gyereket, ő lesz a gólya, aki magasra felhúzott lábakkal lépdeli át a békákat. Aki megmozdul, azt a gólya elkapja és megcsiklandozza. Mielőtt elindul a gólya, hogy enivalót keressen, a következő versikét mondogatjuk:

Bújj be béka a bokorba,

erre lépdel most a gólya,

ha rád talál hosszú csőre,

nem mégy többet esküvőre.

Menekülj a gólya elől!

A gyerekek a körben állnak. Ők a békák. Kiválasztunk egy gyereket, ő lesz a gólya, aki fél lábon áll a kör közepén. A következő kis versikét mondják:

Hosszú lábú gólya bácsi,

mit akar kend vacsorázni?

Békahúst, brekeke,

ugye bizony jó lenne.

A versike végén a békák ugrálva menekülnek a gólya elől.

Békák a tóban

Nagyon jó szabadtéri játék gyerekeknek; jól kifárasztja őket.

Egy nagy kötélből "tavat" alakítunk ki. A gyerekek lesznek a békák, akik a körön kívül szaladgálnak. Ha a játékvezető elkiáltja magát, hogy "jön a gólya!", akkor a gyerekeknek gyorsan be kell futniuk a körbe, vagyis a tóba. A következő jelre indulhat a futkározás tovább.

Békás tó

Hasonló a fenti játékhoz, jól megmozgatja a gyerekeket.

A kertben vagy a szabadban egy nagyobb területet jelölünk ki, ez lesz a békás, amiben a gólya sétálgathat majd. A többi gyerek béka lesz, akik a tavon kívül állnak, és kukucskálva ezt mondják:

"Gólya, gólya, berekeke,
kell-e békapecsenye?"

Belépnek a tóba, és ott folytatják:

"Itt van már, tessék hát,
fogj magadnak egy békát!"

Ekkor a gólyának nagyon gyorsan el kell kapnia egy békát, de mindig csak a kijelölt tóban kaphat el valakit. Akit elkaptak, az lesz a gólya.

Békakergető

A gyerekek egy nagy kört alkotnak, és mondókéval kiszámolják a gólyát:

Hosszú lábú gólya,
hol jártál azóta,
a tengeri tóba.

Huss!

A gólya megáll fél lábon a kör közepén, a békák pedig ugrándoznak körülötte.

Béka, béka, berekeke,
megfognál, ha lehetne.

Ekkor a gólya gyorsan megmozdul, és gyorsan utánanyúl valakinek. Aztán helyet is lehet cserélni.

Ha a gyerekek elfáradtak a sok szaladgálásban, lerajzolhatják a gólyát:

Gólyás rajzoló

Áll egy kis pont magába',
bekerítjük karikába.

Két kis zsinór lóg le róla,
nono, ez még nem a gólya.

A tojása kerek, hegyes,
mindjárt itt áll a vén begyes.

Hurkapálca hosszú lába,
azzal gázol a mocsárba'.

Piros csőre hosszú, hegyes,
jön a gólya, mindjárt megesz!

Kis tojástól nagy tojásig
egy hosszú nyak himbálózik.

Nagy tojásból hosszú pálca,
ez lesz majd a gólya lába.

Hosszú csőr és tollas szárny,
lépeget a gólya már.

A kicsiknek megtaníthatjuk a következő **gólyás mutogatós mondókát:**

Hosszú lábú gólya bácsi, (helybenjárás, magas térdemeléssel)

mit akar ma vacsorázni? (karok széttárása)

Békacomb brekeke,

ugye bizony jól esne? (a karok előrenyújtása)

Fészekrakó

A gyermekek babzsákkal, vagy párnával a kezükben szaladgálnak, jelre leülnek a babzsákra, vagy a párnára, amely a fészket jelenti a játékban. Az az ügyes, aki elsőként ül nyugodtan a babzsákján, vagy a párnáján.

Ennivalót keres a gólya

Hason fekszenek a szőnyegen, a fejüket a karjukra fektetik, és nem mozdulnak. Kiválasztunk egy gyereket, ő lesz a gólya, aki magasra felhúzott lábakkal lépdeli át a békákat. Aki

megmozdul, azt a gólya elkapja és megcsiklandozza. Mielőtt elindul a gólya, hogy enivalót keressen, a következő versikét mondogatjuk:

*Bújj be béka a bokorba,
erre lépdél most a gólya,
ha rád talál hosszú csőre,
nem mégy többet esküvőre!*

Békakergető

A gyerekek egy nagy kört alkotnak, és mondókával kiszámolják a gólyát:

Hosszú lábú gólya, hol jártál azóta, a tengeri tóba. Huss!

A gólya megáll fél lábon a kör közepén, a békák pedig ugrándoznak körülötte. Béka, béka, berekeke, megfognál, ha lehetne.

Ekkor a gólya gyorsan megmozdul, és gyorsan utánanyúl valakinek. Aztán helyet is lehet cserélni.

Mocsárjárás (nagyobbaknak)

Választunk egy gólyát, aki a mocsár körül lépdél. Ha kitárja a szárnyát, akkor a békáknak le kell guggolni, hogy ne vegye őket észre a gólya.

A játékosok a békák, és a békalakodalomhoz gyűjtenek virágokat. Kijelölünk akkora területet mocsárnak, hogy a partjától a másik partig minden játékosnak legyen helye átjutni. A mocsár túl oldalára tesszük az előre elkészített virágokat. Egyszerre indulva kell ezeket leszedni, és egy-egy kosárba gyűjteni. Csak a korongot letéve, ráállva lehet haladni, aki belelép a mocsárba, az abban a körben nem vihet virágot. Aki a legtöbb virágot gyűjti, az győz.

Szükséges eszközök: annyiszor 2db papírkorong, amire a játékosok lába ráfér, ahány játékos játszik.

Óvakodj a gólyától

A játéktérre rajzolt körben, a tóban élnek a békák, ők most a tótól 2 méter távolságra napoznak, az út felénél egy lábon áll a gólya. A békák kórusban mondják:

A tó partján él a béka, nincsen neki semmi dolga

Ha látja, hogy jön a gólya, rögtön beugrik a tóba'!

Az utolsó szó elhangzása után a gólya felröppen, és igyekszik megfogni egy békát.

A békák a tóba ugranak, ott nem foghatja meg őket a gólya.

Amelyik békát sikerül megfogni, gólyává válik.

<https://www.youtube.com/watch?v=wYfoJLgxe0E&t=1s> gólyává változunk.